

Folketingets Miljøudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. NST-401-00348

Den 8. marts 2012

Folketingets Miljøudvalg har i brev af 10. februar 2012 stillet følgende spørgsmål nr. 163 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Henrik Høegh (V).

Spørgsmål nr. 163 (alm. del)

Kan ministeren give en status på vandkvaliteten i vandløb, søer og indre farvande per oktober 2011, herunder sigtedybde, andel af god økologisk tilstand mv.?

Svar

Det nationale program for overvågning af vandmiljøet og naturen 2011-15 har til formål at tilvejebringe viden om natur- og miljøtilstanden i Danmark. I programmet overvåges bl.a. tilstanden i udvalgte vandløb, søer og indre farvande via mange forskellige parametre (både biologiske og fysisk/kemiske).

Miljøministeriet har ansvaret for at indsamle og kvalitetssikre en række data i programmet. Aarhus Universitet er bl.a. ansvarlig for behandling og endelig kvalitetssikring af de indsamlede data. På baggrund af disse data vurderer og udarbejder Aarhus Universitet en rapport med status for tilstand og udvikling i naturen og miljøet, som led i den forskningsbaserede myndighedsrådgivning for Miljøministeriet.

Den sammenfattende rapport med årets overvågningsresultater og udvikling oversendes årligt til Folketingets Miljøudvalg. Den seneste rapport blev oversendt til Folketingets Miljøudvalg i december 2011, og omfatter tilstand 2010 og udvikling for perioden 1990-2010. Data indsamlet i 2011 er for øjeblikket ved at blive kvalitetssikret, og det er derfor kun muligt at give en status for vandkvaliteten for 2010. I overvågningsprogrammet indgår en såkaldt kontrolovervågning, der er designet til at give et repræsentativt overblik over tilstand og udvikling i naturen og miljøet på landsplan, der afrapporteres årligt af Nationalt Center for Miljø og Energi (tidligere Danmarks Miljøundersøgelse) DCE. Endvidere indgår i programmet en såkaldt operationel overvågning, der er fokuseret på områder, der er i risiko for ikke at have god økologisk tilstand, og derfor retter sig mod vandplanerne. De to programmer er omtrent lige store. De netop udsendte vandplaner bygger på data til og med 2010 for vandløb, søer og marine områder fra både kontrol og operationel overvågning.

Da Aarhus Universitet er faglig ansvarlig for udarbejdelse af den årlige rapport om årets overvågningsresultater har Naturstyrelsen indhentet udtalelse fra DCE med henblik på besvarelse af spørgsmål 163.

Aarhus Universitet har oplyst følgende status for vandkvaliteten i vandløb, søer og indre farvande i 2010:

" Vandløb:

Reduceret datagrundlag for 2010 har betydet, at der ikke kan laves en status for 2010. I 2009 havde 55 % af de undersøgte vandløb en god kvalitet, svarende til faunaklasse 5, 6 og 7. Det skal dog understreges, at de undersøgte vandløb samlet set ikke er repræsentative for alle danske vandløb, idet tilstanden i NOVANA-vandløbene er bedre end i danske vandløb generelt (Nordemann Jensen, 2010).

Søer:

I tabel 1 er vist status for året 2010 for en række parametre – for eks. 1 (ekstensivt undersøgte søer) dog samlet for perioden 2004-10 (eks. 1 er søer større end 5 ha, som er undersøgt 1-3 gange i perioden 2004-10, men med et mindre omfattende program end de intensivt overvågede søer).

Tabel 1. Miljøtilstanden i de to typer af overvågnings søer, der var med i overvågningen i 2010, illustreret ved udvalgte nøgleparametre. Der er angivet medianværdier for sommerperioden (Nordemann Jensen, 2011)

Parameter	Intensive 2010	Eks 1 (ekstensive) 2004-10
Antal søer	15	201
P-søkoncentration (mg P/l)	0,058	0,097
N-søkoncentration (mg N/l)	0,93	1,22
Sigt dybde (m)	1,9	1,0
Klorofyl a (µg/l)	22	32,5
Farvetal (mg Pt/l)	21,5	24,9

Det fremgår af tabel 1, at de ekstensivt undersøgte søer (eks.1) generelt har en dårligere tilstand end de intensivt undersøgte (f. eks. højere fosforindhold, lavere sigt dybde m.m.). Alene antallet af eks 1 søer (201) ift. de intensivt undersøgte (15) betyder, at de ekstensivt undersøgte søer bedre beskriver den generelle tilstand i de større danske søer. Derimod kan udviklingen over tid stort set kun beskrives for de intensivt overvågede søer (herunder f. eks. også fremtidige virkninger af klimaændringer), idet der dels måles årligt, dels generelt hyppigere (for de i tabel viste parametre 19 gange hvert år).

Kystnære områder:

I Hansen og Petersen, 2011 resumeres der for året 2010:

Den klimakorrigerede (korrigeret for forskelle i ferskvandsafstrømning) sigtdybde var i 2010 i gennemsnit 4,2 m, hvilket lå ca. 10 cm under niveau 2009.

Sigtdybden i de åbne farvande startede i 2010 med meget lave værdier i januar og februar, og herefter steg sigtdybden, indtil den toppede i maj måned på 8,3 m.

God økologisk tilstand:

Der indgår ikke en vurdering af god økologisk tilstand i den rapportering, som DCE har gennemført på baggrund af 2010 eller tidligere data.

Referencer

Grant, R. et al, 2011: Landovervågningsoplunde 2010 - NOVANA. DCE rapport nr. 3, 2011

Hansen & Petersen (red.), 2011: Marine områder 2010 – NOVANA.

Tilstand og udvikling i miljø- og naturkvaliteten, DCE rapport nr. 6, 2011

Nordemann Jensen, P et al 2010: Vandmiljø og natur 2009 – NOVANA.

Tilstand og udvikling – faglig sammenfatning. DMU rapport nr. 806

Nordemann Jensen, P et al. , 2011: Vandmiljø og natur 2010 – NOVANA.

Tilstand og udvikling – faglig sammenfatning. DCE rapport nr. 8”

Naturstyrelsen har oplyst, at det reducerede datagrundlag for vandløb i 2010 er en konsekvens af et statsligt udmeldt udgiftsstop i sommeren 2010, og som alene medførte, at et antal prøver blev oplagret uden at være analyseret. Prøverne er dog siden analyseret, således at afrapporteringen i 2012 vil indeholde data fra såvel 2010 som 2011.

Naturstyrelsen oplyser, at grunden til at de undersøgte vandløb i kontrolovervågningen ikke er repræsentative for alle danske vandløb, store som små, skyldes, at der primært overvåges store vandløb i kontrolovervågningen, hvor vandkvaliteten generelt er bedre end i små vandløb. De mindre vandløb indgår i den operationelle overvågning, som imidlertid ikke er del af Aarhus Universitets rapport.

Naturstyrelsen har også oplyst, at et af formålene med det nye overvågningsprogram 2011-15 er at understøtte vand- og naturplanerne. Det betyder, at der i forbindelse med overvågningsprogrammet vil blive indsamlet data, som kan anvendes til at vurdere om der er god økologisk tilstand i lokaliteter, som indgår i vand- og naturplanerne. De af DCE oplyste overvågningsparametre, DVFI for vandløb, chlorofyl for søer og sigtdybde for kystvande, er de væsentligste til vurdering af god økologisk tilstand for disse vande.

I 2005-2006 blev den første basisanalyse gennemført. I denne basisanalyse blev det vurderet hvilke vandområder, der var i risiko for ikke at opfylde god økologisk tilstand i 2015.

Der skal i forbindelse med revision af basisanalysen i 2013 ske en revurdering af menneskelige aktiviteter indvirkning på overfladevand og grundvand. Herunder skal vurderes hvilke vandområder, der er i risiko for ikke at opfylde god økologisk tilstand i 2021.

Ida Auken

/

Henrik Ellermann